

Ј.Д. „СРБИЈАШУМЕ“ п.о. Београд
ДЕО—ШУМСКО ГАЗДИНСТВО
„ТИМОЧКЕ ШУМЕ“—ВОЉЕВАЦ
Број: 2024/1
18.10 2024 год.
ВОЉЕВАЦ

Јавно предузеће за газдовање шумама „Србијашуме“ Београд

Јавно предузеће за газдовање шумама
„Србијашуме“ са п.о. Београд

Број: 18020
Датум: 13.11 2024 год.

ПРОГРАМ УПРАВЉАЊА Београд, Булевар Михајла Пупина 113

Спомеником природе „Прерасти у кањону Вратне“
за 2025. годину

октобар, 2024. године

Редни број	САДРЖАЈ	Стр.
I	УВОД	3
II	ЦИЉЕВИ ЗАШТИТЕ, ОЧУВАЊА, УНАПРЕЂЕЊА И ОДРЖИВОГ КОРИШЋЕЊА ЗАШТИЋЕНОГ ПОДРУЧЈА	4
III	ЗАШТИТА, ОДРЖАВАЊЕ, ПРАЋЕЊЕ СТАЊА И УНАПРЕЂЕЊЕ ПРИРОДНИХ И СТВОРЕНИХ ВРЕДНОСТИ	4
1.	Приоритетне мере и активности на управљању природним вредностима	4
2.	Управљање природним ресурсима	7
IV	ПРИОРИТЕТНИ ЗАДАЦИ НАУЧНОИСТРАЖИВАЧКОГ И ОБРАЗОВНОГ РАДА	8
V	ПЛАНИРАЊЕ, ИЗГРАДЊА И УРЕЂЕЊЕ ПОДРУЧЈА	8
VI	ПРОМОЦИЈА ВРЕДНОСТИ ЗАШТИЋЕНОГ ПОДРУЧЈА	10
VII	САРАДЊА	11
VIII	ПОСЕБНИ ПОСЛОВИ И ЗАДАЦИ	12
IX	ИЗВОРИ ФИНАНСИРАЊА	13

I УВОД

Влада Републике Србије је на основу Закона о заштити природе („Службени гласник РС“, број 36/2009, 88/2010-испр., 14/2016, 95/2018-др.закон и 71/2021) и члана 42. став 1. Закона о влади („Сл. Гласник РС“ бр.55/05, 71/05-исправка, 101/07, 65/08, 16/11, 68/12-УС, 72/12, 7/14-УС, 44/14 и 30/18-др. Закон), донела Уредбу о проглашењу Споменика природе „Прерасти у кањону Вратне“ („Сл. гласник РС“ бр. 99/2014).

Три прерасти у Споменику природе “Прерасти у кањону Вратне”, представљају јединствени облик подземне и површинске крашке морфологије источне Србије, класичан пример различитих фаза и начина стварања прерасти локалним понирањем речног тока и урушавањем делова таванице речне пећине.

Заштићено подручје сврстано је у I категорију, а на подручју овог споменика природе успостављен је режим заштите II степена. Укупна површина споменика природе је 144,76ha.

Прерасти у кањону Вратне представљају објекат геонаслеђа Србије према инвентару објеката геонаслеђа Србије (2005).

Управљање Спомеником природе “Прерасти у кањону Вратне” поверено је Јавном предузећу за газдовање шумама „Србијашуме“ Београд. Непосредно управљање на терену, врши део предузећа Шумско газдинство „Тимочке шуме“ Болевац односно његова организациона јединица Шумска управа Неготин.

Правни основ за израду Програма управљања СП „Прерасти у кањону Вратне“ је члан 54. Закона о заштити природе, Уредба о проглашењу Споменика природе „Прерасти у кањону Вратне“ и Уредба о еколошкој мрежи („Службени гласник РС“, број 102/2010).

Плански основ за израду Програма управљања СП „Прерасти у кањону Вратне“ за 2025. годину је План управљања СП „Прерасти у кањону Вратне“ за период 2025-2034. године, на који је Министарство заштите животне средине дало сагласност број _____, од _____ год.

План управљања СП „Прерасти у кањону Вратне“, се остварује кроз годишње програме управљања, којима се детаљно и прецизно дефинишу задаци, радови и активности, организациони и материјално-финансијски услови њиховог извршења.

За израду програма управљања СП „Прерасти у кањону Вратне“ за 2025. год. Министарство заштите животне средине издало је Решење бр. 002422489 2024 14850 004 002 501 100 год., од 13.09.2024., које је саставни део овог документа.

II ЦИЉЕВИ ЗАШТИТЕ, ОЧУВАЊА, УНАПРЕЂЕЊА И ОДРЖИВОГ КОРИШЋЕЊА ЗАШТИЋЕНОГ ПОДРУЧЈА

Концепт заштите, очувања и унапређења Споменика природе “Прерасти у кањону Вратне” је да кањон Вратне остане рефугијум богате и разноврсне дивље флоре и фауне, постане познат и изван националних граница по својој јединствености у погледу геоморфолошких творевина – прерастати: Мала, Велика и Сува, да буде лако доступан и посећен.

Заштита се спроводи предузимањем одређених мера, које ће као крајњи резултат имати следеће ефекте:

1. очување разноврсности флоре и фауне
2. очување геоморфолошких, хидролошких и спелеолошких одлика
3. очување и побољшање стања природних чиниоца животне средине,
4. функционисање споменика природе у области рекреације, туризма и образовања и уређење простора (изградња инфраструктуре, обележавање), ради обезбеђења подршке наведеним функцијама
5. препознатљивост природних вредности споменика природе и ван граница националне државе (промоција и популаризација)
6. одрживи развој и економски бенефит локалног становништва од радова на унапређењу и очувању споменика природе

III ЗАШТИТА, ОДРЖАВАЊЕ, ПРАЋЕЊЕ СТАЊА И УНАПРЕЂЕЊЕ ПРИРОДНИХ И СТОРЕНИХ ВРЕДНОСТИ

1. Приоритетне мере и активности на управљању природним вредностима

Чување Споменика природе „Прерасти у кањону Вратне“ обављаће један чувар из шумске управе Неготин. Обавеза чувара споменика природе је спровођење Правилника о унутрашњем реду и чуварској служби СП “Прерасти у кањону Вратне” (“Сл. гласник РС”, бр. 14/2015).

За пријављене активности у заштићеном подручју управљач, у складу са Правилником о унутрашњем реду и чуварској служби СП “Прерасти у кањону Вратне“, издаје сагласности и одобрења са одређеним додатним упутствима о понашању посетилаца и корисника. У оквиру ових упутстава је и обавеза организатора пријављених активности да благовремено обавести чувара заштићеног подручја о почетку активности и тиме обезбеди његово присуство.

Чувар присуствује активностима, контролише понашање посетилаца и корисника. Корисници и посетиоци споменика природе су дужни да се придржавају упутстава или налога чувара.

Чувар прати коришћење природних ресурса, стање флоре и фауне, сарађује са локалним становништвом, упозорава на евентуално кршење Правилника о унутрашњем

реду и чуварској служби, даје савет за отклањање неправилности, пружа помоћ истраживачима и осталим посетиоцима и корисницима споменика природе.

Приликом констатовања одређене неправилности чувар је дужан да затражи хитно отклањање насталих штета од стране починилаца. Уколико то није могуће, чувар је у обавези да о утврђеној неправилности сачини службену белешку и благовремено је проследи реверном инжењеру у ШУ Неготин. Уколико је потребно, чувар може одмах директно да обавести органе унутрашњег реда и затражи њихову асистенцију.

Чувар је дужан да сачини и службену белешку и када уочи промењено стање природних и створених вредности у споменику природе (промене на хидро -геолошким објектима, општећења, одрони, као и сушење шума, пренамножење штетних инсеката, појаву фитопатолошких обољења, угинуће дивљачи, настанак дивљих депонија, загађење водотока и сл.).

О свом раду чувар свакодневно води Дневник рада, у који уписује податке о извршеним дневним активностима (датум, локација, присутна лица, кратак опис радова). За свој рад чувар одговара реверном инжењеру и шефу шумске управе.

Ревирни инжењер контролише рад чувара, прегледа његов Дневник рада једном месечно и по потреби прослеђује службене белешке и остале информације шефу шумске управе и самосталном референту за заштиту животне средине ШГ“Тимочке шуме“ Бољевац.

Планирана средства за брuto зараде чувара заштићеног подручја (динара)		Извршилац посла
извор средстава	планирана средства	
МЗЖС:	1.080.000,00	Шумско газдинство „Тимочке шуме“ Бољевац
Управљач (сопствена делатност)	120.000,00	
укупно	1.200.000,00	

Материјални трошкови чуварске службе састоје се од трошкова набавке горива .

Планирана средства - материјални трошкови чуварске службе - гориво (динара)		Извршилац посла
извор средстава	планирана средства	
МЗЖС:		Шумско газдинство „Тимочке шуме“ Бољевац
Управљач (сопствена делатност)	24.000,00	
укупно	24.000,00	

Рад стручне службе (осталог особља запосленог код управљача) – односи се на рад реверног инжењера при изради управљачких докумената, рад самосталног референта за заштиту животне средине при ШГ“Тимочке шуме“ Бољевац на: припреми, набавци и реализацији планираних активности, координисање и контролу рада чуварске службе, сарадњу са надлежним инспекцијама, Заводом за заштиту природе Србије, научним и стручним институцијама, локалном самоуправом, туристичком организацијом, удружењима грађана (планинари, спелеолози...), издавање сагласности и одобрења за активности које се планирају у заштићеном подручју, давање мишљења у вези нацрта планских докумената, итд., као и на рад осталих пратежих служби: финансијско комерцијална и служба за планирање газдовања.

Од управљачких докумената у 2025. години радиће се Програм управљања СП“Прерасти у кањону Вратне“ за 2026. год. и Извештај о остварењу годишњег програма управљања СП“Прерасти у кањону Вратне “ за 2025. год.

Планирани трошкови стручне службе на пословима израде управљачких докумената, организацији и контроли спровођења планираних активности су:

Планирана средства- бруто зараде стручне службе (израда управљачких докумената) (динара)		Извршилац посла
извор средстава	планирана средства	
МЗЖС:	80.000,00	
Управљач (сопствена делатност)		
укупно	80.000,00	Шумско газдинство „Тимочке шуме“ Бољевац

Планирана средства - материјални трошкови стручне службе (гориво) (динара)		Извршилац посла
извор средстава	планирана средства	
МЗЖС:		
Управљач (сопствена делатност)	32.000,00	
укупно	32.000,00	Шумско газдинство „Тимочке шуме“ Бољевац

Обележавање заштићеног подручја спровешће се у складу са Правилником о начину обележавања заштићених природних добара ("Сл. гласник РС", бр. 30/92, 24/94 и 17/96) по потреби.

Израда просторне базе података у ГИСу . Насатавља се рад стручне службе на изради просторне базе података и снимању на терену

Планирана средства за израда базе података ГИС (динара)		Извршилац посла
извор средстава	планирана средства	
МЗЖС:		
Управљач (сопствена делатност)	18.000,00	
укупно	18.000,00	Шумско газдинство „Тимочке шуме“ Бољевац

Управљање отпадом. У редовне активности управљања отпадом спадају: лоцирање илегалних депонија и контрола одлагања отпада ван места која су за то предвиђена. Поред наведеног ту је и редовно информисање локалног становништва, невладиних организација и осталих корисника заштићеног подручја у вези управљања отпадом. У 2025. год. планира се уклањање отпада са подручја..

Планирана средства за управљање отпадом (динара)		Извршилац посла
извор средстава	планирана средства	
МЗЖС:		
Управљач (сопствена делатност)	16.500,00	
укупно	16.500,00	Шумско газдинство „Тимочке шуме“ Бољевац

2. Управљање природним ресурсима

Највећи део споменика природе заузима неплодно земљиште или земљиште под шикарама и шибљацима. Нешто квалитетније састојине у власништву су манастира Вратна. Коришћење ових састојина има санитарни карактер. Акценат радова у управљању шумама биће превентивна заштита шума од пожара, евентуална санација штета настала од непогода и редовна контрола сакупљања дивљих врста флоре и фауне.

Риболов на реци Вратни, је ограничен на научно-истраживачки, а лов на санитарни.

С обзиром, да је подручје слабо насељено и да су пољопривредне активности минималне и уз минималну примену пестицида, нема опасности у вези очувања квалитета воде у реци Вратна. Контролу коришћења ресурса врши чувар подручја у оквиру својих редовних обавеза.

У 2025. год. планира се и праћење стања водотока, односно једна **хемијска и микробиолошка анализа воде реке Вратна** код манастира.

Планирана средства за хемијску и микробиолошку анализу воде (динара)		Извршилац посла
извор средстава	планирана средства	
МЗЖС:	15.000,00	Изабрани понуђач у поступку јавне набавке
Управљач (сопствена делатност)		
укупно	15.000,00	

Мониторинг општег здравственог стања и РТЕ врста (*Rare, Threatened and Endangered Species*) је обавеза управљача, који је и корисник државних шума, које се делом налазе у подручју. Сертификација подразумева редовну контролу газдовања од стране Forest Stewardship Council-a.

Овај мониторинг спроводе дипломирани инжењери шумарства – реверни инжењери, запослени код управљача и подразумева систематско праћење стања дивље флоре и фауне, а посебно заштићених и строго заштићених врста.

Посебна пажња биће посвећена кључним заштићеним врстама: **бела чиопа** (*Tachymarptis melba*), **сиви соко** (*Falco peregrinus*), **буљине** (*Bubo bubo*) и типичној врсти клисура *Campanula crassipes*.

Бела чиопа на Великој прерасти гнезди 30-40 парова, што је више од половине популације у Србији, што овом подручју даје национални значај. Такође је значајно и гнежњење сивог сокола (у србији присутан са око 70 гнездећих парова) и буљине (350 парова у Србији).

Средства за овај мониторинг нису посебно планирана.

IV ПРИОРИТЕТНИ ЗАДАЦИ НАУЧНОИСТРАЖИВАЧКОГ И ОБРАЗОВАНОГ РАДА

Образовне активности. Планирају се активности којима би се анимирала посета заштићеном подручју школске деце из школа у којима се одржавају презентације о заштићеном подручју.

V ПЛАНИРАЊЕ, ИЗГРАДЊА И УРЕЂЕЊЕ ПОДРУЧЈА

Од планираних радова на уређењу простора планира се :

- израда и постављање дрвеног пешачког моста
- замена дотрајалих путоказа у селима Вратна и Штубик
- уређење стазе што подразумева кошење нисог растиња дуж стазе
- израда пројектне документације за санацију и адаптацију објекта

Планирана средства за израду и постављање дрвеног пешачког моста (динара)		Извршилац посла
извор средстава	планирана средства	ШГ Ужице (израда и превоз) ШГ Тимочке шуме (постављање) или Изабрани понуђач у поступку ЈН
МЗЖС:	280.000,00	
Управљач (сопствена делатност)	70.000,00	
укупно	350.000,00	

Планирана средства за замена два путоказа (динара)		Извршилац посла
извор средстава	планирана средства	ШГ Ужице (израда и превоз) ШГ Тимочке шуме (постављање) или Изабрани понуђач у поступку ЈН
Управљач (МЗСЖ)	84.000,00	
Управљач (сопствена делатност)		
укупно	84.000,00	

Планирана средства за уређење стазе - кошење (динара)		Извршилац посла
извор средстава	планирана средства	ШГ Тимочке шуме
Управљач (МЗСЖ)		
Управљач (сопствена делатност)	60.000,00	
укупно	60.000,00	

Планирана средства за израду пројектне документације за санацију и адаптацију објекта (динара)		Извршилац посла
извор средстава	планирана средства	Изабрани понуђач у поступку ЈН
Управљач (МЗСЖ)	200.000,00	
Управљач (сопствена делатност)	40.000,00	
укупно	240.000,00	

Дрвени пешачки мост био би постављен у близини Велике прерасти узводно на самом почетку стазе која води кроз кањон и ка уређеном видиковцу изнад прерасти. На том месту је пре 2014. постојао прелаз у виду једноставног брвна са рукохватом. 2014. године, пре преузимања подручја на управљање од стране ЈП „Србијашуме“ Туристичка организација Неготин је поставила дрвени пешачки мост, који је 2024. однешен у бујичним поплавама.

Сада се планира се постављање једноставне безбедне варијанте прелаза – дрвеног пешачког моста, која би био уклопљен у природни амбијент.

пре 2014

2014.

Постављање овог моста омогућило би посетиоцима лакши приступ осталом делу подручја (још око $\frac{3}{4}$ површине) целом кањону и видиковцима.

Што се тиче пројектне документације за санацију и адаптацију објекта, она се односи на објекат који се не користи дуги низ година и који има потенцијал да буде искоришћен као инфо пункт не само Споменика природе „Прерасти у кањону Вратна“, већ и поменутог УНЕСКО Геопарка „Ђердап“. Налази се на око 1км од подручја на путу између манастира Вратна и села Вратна. Корисник објекта је ЈП „Сбијашуме“ Београд.

Намера управљача је да овај објекат постане инфо пункт у којем би било могуће организовати едукативне активности (радионице, школе у природи..), сместити истраживаче приликом теренских радова, изложити експонате (информативне паное у вези Споменика природе „Прерасти у кањону Вратне“ и Геопарка

„Ђердап“, сувенире, и сл.), организовати одређене манифестације приликом обележавања еколошких датума и у вези очувања влашке традиције и културе на којима би били презентовани локални домаћи производи, ношња, обичаји и на тај начин подстакло локално становништво на активно укључивање у шири систем заштите природе и дало импулс одрживом развоју околних села.

Да би се овај циљ остварио неопходно је уложити максималне напоре у смислу проналажења начина за финансирање радова на санацији и адаптацији и на самом опремању објекта.

Прва фаза ових активности је израда пројектне документације за санацију и адаптацију.

VI ПРОМОЦИЈА ВРЕДНОСТИ ЗАШТИЋЕНОГ ПОДРУЧЈА

Штампање промотивног материјала. Планира се израда 3.000 комада флајера. Графичку припрему материјала извршиће стручне службе управљача, а штампање ће се реализовати преко јавних набавки услуга за штампање.

Планирана средства за штампање флајера (динара)		Извршилац посла
извор средстава	планирана средства	
МЗЖС:	52.272,00	Изабрани понуђач у поступку јавне набавке
Управљач (сопствена делатност)		
укупно	52.272,00	

Планира се организовање и учешће у акцијама поводом обележавања Светског дана шума (21. март), Дана заштите природе (11. април), Светског дана заштите биодиверзитета (22. мај), Светског дана заштите животне средине (5. јун), Европски дан слепих мишева (25. август), Светског дана туризма (27. септембар), Европске недеље шума (крајем октобра), Дан заштите динарида (7. Октобар), Светског дана планина (11. децембар), и Недеље Геопаркова у првој седмици јуна месеца.

Управљач планира презентацију и промоцију вредности заштићеног подручја кроз учешће у акцијама обележавања еколошких датума, кроз предавања у вези заштићених подручја, заштите природе и културне баштине.

Планирана средства за предавање у школама (динара)		Извршилац посла
извор средстава	планирана средства	
МЗЖС:		Шумско газдинство „Тимочке шуме“ Бољевац
Управљач (сопствена делатност)	30.000,00	
укупно	30.000,00	

У циљу очувања, унапређења, туристичке валоризације и одрживог развоја подручја управљач се предузимати активности на сталном информисању и подизању нивоа свести локалне заједнице о заштићеним подручјима у окружењу и могућностима које та околност отвара по питању руларног развоја.

Поред тога управљач ће пружати подршку активностима локалног становништва, које су у корист очувања унапређења, туристичке валоризације и одрживог развоја подручја, кроз промоцију локалних традиционалних производа и услуга и кроз учешће на заједничким пројектима.

Управљач ће у сарадњи са Туристичком организацијом Неготин, са представницима села Вратна и Јабуковац, радити на дефинисању улоге локалне заједнице у будућем развоју овог подручја у туристичком смислу, а у вези категоризације смештаја, развоја и производње локалних и традиционалних производа и сл.

VII САРАДЊА

У циљу реализације планираних активности управљач ће 2025. године наставити сарадњу са локалном туристичком организацијом и еколошким удружењима, а све у циљу промовисања заштите природе и заштићеног подручја, као и у циљу заједничких активности на очувању и унапређењу простора.

Посебну пажњу управљач ће посветити сарадњи са локалним становништвом .

Ради остваривања постављених циљева неопходна је и сарадња са осталим субјектима попут: Министарство заштитт животне средине, Завод за заштиту природе Србије.

VIII ПОСЕБНИ ПОСЛОВИ И ЗАДАЦИ

Противпожарна заштита организоваће се у складу са одредбама Закона о заштити од пожара, Закона о заштити природе, Закона о шумама и Планом заштите шума од пожара.

У оквиру против пожарне заштите управљач ће реализовати активна дежурства у критичним периодима у току године за избегавање пожара, ажурирање Плана заштите од пожара (списак људства и опреме). План заштите од пожара садржи и поступке узбуђивања у акцидентним ситуацијама.

Планирана средства за против пожарну заштиту (динара)		Извршилац посла
извор средстава	планирана средства	
МЗЖС:		Шумско газдинство „Тимочке шуме“ Бољевац
Управљач (сопствена делатност)	33.000,00	
укупно	33.000,00	

Трошкови провизије за промет који се реализује преко рачуна/подрачуна код управе за трезор у 2025. год.

Планирана средства за провизију (динара)		Извршилац посла
извор средстава	планирана средства	
МЗЖС:		Шумско газдинство „Тимочке шуме“ Бољевац
Управљач (сопствена делатност)	1.000,00	
укупно	1.000,00	

IX ИЗВОРИ ФИНАНСИРАЊА

Према Закону о заштити природе („Службени гласник РС“, број 36/09, 88/10, 91/10 –испр., 14/2016, 95/2018 и др. Закони и 71/2021) финансирање заштићеног подручја обезбеђује се из: средстава буџета Републике Србије, аутономне покрајне, односно јединице локалне самоуправе; накнаде за коришћење заштићеног подручја; осталих буџетских средстава; прихода остварених у обављању делатности и управљања заштићеним подручјем; обезбеђених средстава за реализацију програма, планова и пројеката у области заштите природе; средстава донација, поклона и помоћи; осталих извора финансирања у складу са законом.

За реализацију Програма управљања СП „Прерасти у кањону Вратне“ за 2025. годину, планирана су **укупна средства у износу од 2.235.772,00 динара**, од чега је 79% учешће средстава Буџета Републике Србије у износу од 1.776.272,00 динара и 30% учешће средстава управљача односно 459.500,00 дин.

Прилог: Финансијски план - Табела прихода и табела планираних расхода.

Сам. референт за заштиту животне средине
Силвана Николић, дипл.инг.шум.

ДИРЕКТОР

ШГ «Тимочке шуме» Бољевац

Борислав Јолцић, дипл.инг.шум.

**ФИНАНСИЈСКИ ПЛАН ЗА 2025. ГОДИНУ – Табела прихода за заштићено подручје Споменик природе
"Прерасти у кањону Вратне"**

Ред.број	Извори прихода	Износ у динарима
1.	Средства Буџета Републике Србије	1,776,272.00
	1.1. Министарство заштите животне средине	1,776,272.00
	1.2. Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде, Управа за шуме	
	1.3. Остала средства Републике Србије	
2.	Сопствени приходи	459,500.00
	2.1. Приходи од обављања делатности	459,500.00
	2.2. Приходи од накнада за коришћење заштићеног подручја	
	2.3. Остали сопствени приходи	
3.	Средства буџета јединице локалне самоуправе	
4.	Средства донација, поклона и помоћи	
5.	Остала средства	
	Укупно приходи	2,235,772.00

ФИНАНСИЈСКИ ПЛАН ЗА 2025. ГОДИНУ – Табела планираних расхода заштићеног подручја СП"Прерасти у кањону Вратне"

	Врста расхода	Извори и износи средстава (у динарима)					Укупно
		Буџет РС	Сопствена средства	Буџет јединице локалне самоуправе	Приходи од донација, поклона и помоћи	Средства из накнада	
А.	А Чување, одржавање и презентација заштићеног подручја						
	А.1. Чуварска служба	1,080,000.00	144,000.00				1,224,000.00
	А.1.1. Бруто зараде чувара	1,080,000.00	120,000.00				1,200,000.00
	А.1.2. Материјални трошкови чуварске службе - гориво		24,000.00				24,000.00
	А.2. Стручна служба	80,000.00	32,000.00				112,000.00
	А.2.1. Бруто зараде стручне службе - израда управљачких докумената и реализација програма управљања	80,000.00					80,000.00
	А.2.2 Материјални трошкови стручне службе - гориво		32,000.00				32,000.00
	А.3 Одржавање подручја		67,500.00				67,500.00
	А.3.1 Обележавање подручја - израда базе података у ГИСу - рад на терену		18,000.00				18,000.00
	А.3.2 Управљање отпадом - уклањање смећа		16,500.00				16,500.00
	А.3.3 Против пожарна заштита - активна дежурства и план заштите		33,000.00				33,000.00
	А.4. Презентација заштићеног подручја	52,272.00	30,000.00				82,272.00
	А.4.1 Припрема и израда промотивног материјала - 3000ком флајера	52,272.00					52,272.00
	А.4.3 Предавање у школама (заштита природе и животне средине) - обележавање еколошких датума		30,000.00				30,000.00
	Укупно А	1,212,272.00	273,500.00				1,485,772.00
Б.	Б.Управљање посетиоцима						
	Б.1 Израда пројектне документације за санацију и адаптацију објекта	200,000.00	40,000.00				240,000.00
	Укупно Б	200,000.00	40,000.00				240,000.00
Г.	Г.Праћење и унапређење стања заштићених подручја						
	Г.1 Мониторинг воде, ваздуха и земљишта - хемијска и микробиолошка анализа воде реке Вратне		15,000.00				15,000.00
	Укупно Г		15,000.00				15,000.00
Д.	Д.Уређење простора и одрживо коришћење природних ресурса						
	Д.1 Израда и постављање дрвеног пешачког моста	280,000.00	70,000.00				350,000.00
	Д.2 Замена дотрајалих путоказа 2ком - Вратна и Штубик	84,000.00					
	Д.3 Уређење стазе кошење		60,000.00				60,000.00
	Укупно Д.	364,000.00	130,000.00				494,000.00
Е.	Некатегорисани послови - провизија		1,000.00				1,000.00
Укупно планирани расходи		1,776,272.00	459,500.00				2,235,772.00

% 79.4

20.6

100

СПОМЕНИК ПРИРОДЕ "Прерасти у кањону Вратне"

РАСПОДЕЛА ОБЕЗБЕЂЕЊА ПОТРЕБНИХ РАСХОДА У 2025. ГОДИНИ

	Врсте расхода: БРУТО ЗАРАДА ЧУВАРА	
А.	Расходи који представљају учешће управљача као носиоца пројекта (навести врсту трошкова и број буџетске ставки/е из табеле на коју се расход односи)	120,000.00
Б.	Расходи који се обезбеђују из других извора (навести врсту трошкова и број буџетске ставки/е на коју се расход односи)	0.00
В.	Расходи потраживани од Министарства (навести врсту трошкова и број буџетске ставки/е на коју се расход односи)	1,080,000.00
1.	<i>Трошкови људских ресурса</i>	
1.1.	брuto зараде једног чувара	1,080,000.00
1.2.		
2	<i>Трошкови пројектних активности</i>	
2.1		
2.2		
	УКУПНО расходи:	1,200,000.00
	Врсте расхода: БРУТО ЗАРАДЕ СТРУЧНЕ СЛУЖБЕ	
А.	Расходи који представљају учешће управљача као носиоца пројекта (навести врсту трошкова и број буџетске ставки/е из табеле на коју се расход односи)	
Б.	Расходи који се обезбеђују из других извора (навести врсту трошкова и број буџетске ставки/е на коју се расход односи)	0.00
В.	Расходи потраживани од Министарства (навести врсту трошкова и број буџетске ставки/е на коју се расход односи)	80,000.00
1.	<i>Трошкови људских ресурса</i>	
1.1.	брuto зарада осталог особља	80,000.00
1.2.		
2	<i>Трошкови пројектних активности</i>	
2.1		
2.2		
	УКУПНО расходи:	80,000.00
	Врсте расхода: Израда флајера 3000ком	
А.	Расходи који представљају учешће управљача као носиоца пројекта (навести врсту трошкова и број буџетске ставки/е из табеле на коју се расход односи)	
Б.	Расходи који се обезбеђују из других извора (навести врсту трошкова и број буџетске ставки/е на коју се расход односи)	0.00
В.	Расходи потраживани од Министарства (навести врсту трошкова и број буџетске ставки/е на коју се расход односи)	52,272.00
1.	<i>Трошкови људских ресурса</i>	
1.1.		
1.2.		
2	<i>Трошкови пројектних активности</i>	
2.1	активност се спроводи путем јавне набавке услуга - треће лице	52,272.00
2.2		
	УКУПНО расходи:	52,272.00

	Врсте расхода: Израда пројектне документације за санацију и адаптацију објекта	
А.	Расходи који представљају учешће управљача као носиоца пројекта (навести врсту трошкова и број буџетске ставки/е из табеле на коју се расход односи)	40,000.00
Б.	Расходи који се обезбеђују из других извора (навести врсту трошкова и број буџетске ставки/е на коју се расход односи)	0.00
В.	Расходи потраживани од Министарства (навести врсту трошкова и број буџетске ставки/е на коју се расход односи)	200,000.00
1.	<i>Трошкови људских ресурса</i>	
1.1.		
1.2.		
2	<i>Трошкови пројектних активности</i>	
2.1	активност се спроводи путем јавне набавке услуга - треће лице	200,000.00
2.2		
	УКУПНО расходи:	240,000.00
	Врсте расхода: Израда и постављање дрвеног пешачког моста	
А.	Расходи који представљају учешће управљача као носиоца пројекта (навести врсту трошкова и број буџетске ставки/е из табеле на коју се расход односи)	70,000.00
Б.	Расходи који се обезбеђују из других извора (навести врсту трошкова и број буџетске ставки/е на коју се расход односи)	0.00
В.	Расходи потраживани од Министарства (навести врсту трошкова и број буџетске ставки/е на коју се расход односи)	280,000.00
1.	<i>Трошкови људских ресурса</i>	
1.1.		
1.2.		
2	<i>Трошкови пројектних активности</i>	
2.1	активност се спроводи путем јавне набавке услуга - треће лице или ангажовањем РЈ Обрада дрвета, ШГ Ужице	280,000.00
2.2		
	УКУПНО расходи:	350,000.00
	Врсте расхода: Израда и замена дотрајалих путоказа 2ком	
А.	Расходи који представљају учешће управљача као носиоца пројекта (навести врсту трошкова и број буџетске ставки/е из табеле на коју се расход односи)	
Б.	Расходи који се обезбеђују из других извора (навести врсту трошкова и број буџетске ставки/е на коју се расход односи)	0.00
В.	Расходи потраживани од Министарства (навести врсту трошкова и број буџетске ставки/е на коју се расход односи)	84,000.00
1.	<i>Трошкови људских ресурса</i>	
1.1.		
1.2.		
2	<i>Трошкови пројектних активности</i>	
2.1	активност се спроводи путем јавне набавке услуга - треће лице или ангажовањем РЈ Обрада дрвета, ШГ Ужице	84,000.00
2.2		
	УКУПНО расходи:	84,000.00

Република Србија
МИНИСТАРСТВО

ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Број: 002422489 2024 14850 004 002 501 100

Датум: 13.9.2024. године

Немањина 22-26

Београд

Јавно предузеће за газдовање шумама
„Србијашуме“ с.п.о. Београд

Број: 14248

Датум: 23.09.2024 год.

Јови Београд, Булевар Михаила Пешина 113

На основу члана 9. став 8. Закона о заштити природе („Службени гласник РС”, бр. 36/09, 88/10, 91/10 - исправка, 14/16, 95/18-др. закон и 71/21), чл. 23. став 2. и 24. Закона о државној управи („Службени гласник РС”, бр. 79/05, 101/07, 95/10, 99/14, 30/18-др. закон и 47/18), члана 136. Закона о општем управном поступку („Службени гласник РС”, бр. 18/16 и 95/18 - аутентично тумачење и 2/23-УС), Уредбе о режимима заштите („Службени гласник РС”, број 31/12), Уредбе о еколошкој мрежи („Службени гласник РС”, бр. 102/10) и Уредбе о проглашењу Споменика природе „Прерасти у кањону Вратне” („Службени гласник РС”, број 99/14), а решавајући на основу захтева ЈП „Србијашуме”, за издавање решења о условима заштите природе, Министарство заштите животне средине, државни секретар Сара Павков по Решењу о овлашћењу број 001737340 2024 14850 008 005 000 001 од 23.5.2024. године, доноси

РЕШЕЊЕ

о условима заштите природе

У складу са Стручном основом 03 бр. 022-3236/2 од 6.9.2024. године и Планом управљања Спомеником природе „Прерасти у кањону Вратне” за период од 2025-2034. године, планирана израда Програма управљања Спомеником природе „Прерасти у кањону Вратне” за 2025. годину, може се извести под следећим условима:

1) Програм управљања усагласити са Законом о заштити природе, Уредбом о проглашењу Споменика природе „Прерасти у кањону Вратне” и Планом управљања за период 2025-2034. године;

2) Програм управљања треба да садржи врсту и облик активности, динамику реализације послова и висину потребних средстава за реализацију истих;

3) У области управљања природним ресурсима заштићеног подручја програмом дефинисати активности на:

— одрживом коришћењу природних ресурса, чувању, одржавању и уређењу заштићеног подручја (постављањем инфо табли, клупа, смероказа, кошње видиковаца, излетишта, стаза);

— научна истраживања, едукацију и презентацију;

4) Програмом управљања планирати очување и унапређење посебних природних вредности заштићеног подручја, мере заштите, надзора, чишћења и спроводити их у складу са прописаним режимом заштите;

5) Уколико ознаке граница и зона режима заштићеног природног добра нису видљиве или су оштећене, извршити њихово обнављање у складу са Правилником о

начину обележавања заштићених природних добара („Службени гласник РС”, бр. 30/92, 24/94 и 17/96);

- 6) Планирати континуирано праћење стања заштићеног подручја и предвидети спречавање активности које могу нарушити вредности заштићеног подручја;
- 7) Предвидети формирање базе података у функцији управљања, коришћења и мониторинга стања у заштићеном природном добру;
- 8) За све радове и активности на заштићеном природном добру обезбедити услове, мишљења и сагласности свих надлежних органа, организација и установа;
- 9) Посебну пажњу посветити мерама заштите природних вредности подручја природног добра у случају акцидентних ситуација и предвидети одговарајуће мере заштите животне средине у тим ситуацијама. У сврху побољшања противпожарне заштите планирати активно дежурство;
- 10) Програмом управљања предвидети научно-истраживачки рад који ће се заснивати на спровођењу различитих специјалистичких и комплексних истраживања, која би се изводила према посебним пројектима и програмима;
- 11) Планирати промоцију вредности заштићеног подручја кроз следеће активности: медијско приказивање, штампање промотивног материјала, едукативно-промотивне активности, обележавање еколошких датума и др. Предложене активности треба да допринесу афирмацији заштићеног природног добра.
- 12) Наставити и унапредити сарадњу са заинтересованим странама, посебно са корисником ограђеног дела ловишта „Неготинска крајина“ у оквиру којег се налази део заштићеног подручја - Ловачко удружење „Хајдук Вељко Петровић 1896 – Неготин“ из Неготина;
- 13) Програмом предвидети утврђивање присуства инвазивних врста, мапирање њихових станишта и планирање мера на контроли њиховог ширења и сузбијања;
- 14) Планирати Стручни надзор заштићеног подручја у сарадњи са Заводом за заштиту природе Србије.

Образложење

Подносилац захтева Јавно предузеће „Србијашуме”, упутило је захтев број 12216 од 14.8.2024. године Министарству заштите животне средине за издавање услова заштите природе за израду Програма управљања Спомеником природе „Прерасти у канјону Вратне” за 2025. годину.

Програмом управљања предвиђене су следеће активности: чување, одржавање, презентација заштићеног подручја, праћење и унапређење стања заштићеног подручја (мониторинг површинских вода) и уређење простора. Чување заштићеног подручја спроводиће се у складу са Правилником о унутрашњем реду и чуварској служби, набавка опреме и средства за функционисање чуварске службе и њихово усавршавање. Одржавање заштићеног подручја обухвата израду управљачких докумената, ажурирање базе података ГИС-у, обележавање подручја, управљање отпадом и послове везане за противпожарну заштиту. Презентација заштићеног подручја подразумева израду 3000 комада флајера, као и организовање школе у природи. Такође, предвиђено је уређење простора санацијом и адаптацијом објеката, постављање прелаза преко водотока, кошење појединих локација.

На основу члана 9. став 5. Закона о заштити природе, по захтеву Министарства заштите животне средине, Завод за заштиту природе Србије издао је Стручну основу (03 бр. 022-3236/2 од 6.9.2024. године) по предметном захтеву.

Подручје за које се израђује Програм управљања, заштићено подручје Споменик природе „Прерасти у кањону Вратне” представља природно добро од изузетног значаја I категорије, на коме је дефинисан режим заштите II степена.

Темељна вредност Споменика природе „Прерасти у кањону Вратне” представља јединствен облик површинске крашке морфологије настале локалним понирањем речног тока и урушавањем делова таванице речне пећине. Над речним током Вратне, на дужини од свега 3 km формиране су чак три прерасти (камена моста) што је јединствена појава.

На простору Споменика природе „Прерасти у кањону Вратне”, режимом заштите II степена спроводе се мере утврђене Законом о заштити природе и могу се вршити управљачке интервенције у циљу рестаурације, ревитализације и укупног унапређења заштићеног подручја, без последица по примарне вредности његових природних станишта, популација, екосистема, обележја предела и објеката геонаслеђа.

На основу члана 6. Уредбе о еколошкој мрежи, заштита еколошке мреже, обезбеђује се спровођењем прописаних мера заштите ради очувања биолошке и предеоне разноврсности, одрживог коришћења и обнављања природних ресурса и добара и унапређења заштићених подручја, типова станишта и станишта дивљих врста у складу са законом којим се уређује заштита природе, и другим прописима, као и актима о проглашењу заштићених подручја и међународним уговорима.

У складу са горе наведеним издаје се Решења о условима заштите природе за израду Програма управљања Спомеником природе „Прерасти у кањону Вратне” за 2025. годину. За све друге радове/активности на предметном подручју, или промене планске/пројектне документације, потребно је поднети нови захтев.

Подносилац захтева је платио Републичку административну таксу. Ослобођен је плаћања таксе за издавање стручне основе за израду Решења о условима заштите природе по тарифном броју 186а Закона о републичким административним („Службени гласник РС”, бр. 43/03, 51/03 - испр., 61/05, 101/05 - др. закон, 5/09, 54/09, 50/11, 70/11 - усклађени дин. изн., 55/12 - усклађени дин. изн., 93/12, 47/13 - усклађени дин. изн., 65/13 - др. закон, 57/14 - усклађени дин. изн., 45/15 - усклађени дин. изн., 83/15, 112/15, 50/16 - усклађени дин. изн., 61/17 - усклађени дин. изн., 113/17, 3/18 - испр., 50/18 - усклађени дин. изн., 95/18, 38/19 - усклађени дин. изн., 86/19, 90/19 - испр., 98/20 - усклађени дин. изн., 144/20, 62/21 - усклађени дин. изн., 138/22, 54/23 - усклађени дин. изн. и 92/23).

Поука о правном средству:

Против овог решења може се изјавити жалба Влади у року од 15 дана од дана његовог пријема. Жалба се предаје Министарству заштите животне средине у Београду, Немањина 22-26, 11000 Београд путем поште са доказом о уплати републичке административне таксе у износу од 560 динара, по тарифном броју 6 Закона о републичким административним таксама („Службени гласник РС”, бр. 43/03, 51/03 - испр., 61/05, 101/05 - др. закон, 5/09, 54/09, 50/11, 70/11 - усклађени дин. изн., 55/12 - усклађени дин. изн., 93/12, 47/13 - усклађени дин. изн., 65/13 - др. закон, 57/14 - усклађени дин. изн., 45/15 - усклађени дин. изн., 83/15, 112/15, 50/16 - усклађени дин. изн., 61/17 - усклађени дин. изн., 113/17, 3/18 - испр. и 50/18 - усклађени дин. изн., 95/18, 38/19 - усклађени дин. изн., 86/19, 90/19 - испр., 98/20 - усклађени дин. изн., 144/20, 62/21 - усклађени дин. изн., 138/22, 54/23 - усклађени дин. изн. и 92/23).

Достављено:

- Јавно предузеће „Србијашуме”,
Булсвар Михајла Пупина бр. 113, 11070 Нови Београд;
- Завод за заштиту природе Србије,
Јапанска 35, 11070, Нови Београд;
- Инспекција за заштиту животне средине;
- Архива.